

A nevem Hajdu Laura Sára és három hónapot töltöttem Glasgowban, a Centre for Advanced Textiles (CAT) szakmai gyakornokaként.

Centre for Advanced Textiles

Ez egy profitorientált vállalkozás, a Glasgow School of Art berkein belül. Digitális textilnyomással foglalkozik, megrendelői főleg divattal vagy lakberendezési textiltermékekkel foglalkozó kisvállalkozók. A CAT rendelkezik továbbá egy vintage kollekcióval, amely XX. századi klasszikus designokból áll. Lucienne Day, Sylvia Chalmers, Robert Stewart és Lana Mackinnon terveit alkotják újra a digitális technológia segítségével. Folyamatosan fogadnak gyakornokokat, akiknek a többsége persze a Glasgow School of Art Fashion+Textiles szakára jár, de az Erasmus-szal és egyéb ösztöndíjakkal érkező külföldi diákokhoz is hozzá vannak szokva.

Hosszú e-mailben való egyeztetés után én is megérkeztem hozzájuk. Nagyon kedvesen fogadtak, körbevezettek a pár helyiségben, ami hozzájuk tartozik, és elmagyarázták a munka menetét, amelynek én minden folyamatában részt vehettem.

Ez a megrendelők által küldött fájlok Photoshopban és a textilnyomó berendezések által használt szoftverben való előkészítésével kezdődik. Egyes megrendelők teljesen készen küldik a fájlokat, a régi ügyfeleknek gyakran előzetes színváltozatokat kell készíteni próbanyomatokhoz, mások a raportálást, vagyis a minta ismétlésének megoldását is kérik. Néhanapján egészen váratlan feladatok is felbukkannak, ilyenek voltak például egy antik falikárpit reprodukálása, vagy egy szövött mintából nyomott minta készítése, ilyenkor a fotózást vagy scan-elést is mi végeztük. Az utolsó hónapban a Classic Textiles kollekció két új darabján is dolgozhattam. Régi rajzokról készült, olykor hiányos képek alapján hoztam létre ismételhető, digitális mintát, erre az eredményemre különösen büszke vagyok.

A gépek kezelése, tisztítása, és a nyomás során való rendszeres megfigyelése is állandó munka volt. A két digitális textilnyomó berendezés egyrészt rendelkezik egy szoftverrel, aminek a kezelését el kellett sajátítanom, másrészt egy pár gombból és egy kijelzőből álló kezelőfelülettel, amin egyéb beállításokat lehet alkalmazni. A különböző kelmetípusoknak megvannak a maguk beállításai és tipikus hibái, mindig van valami, amire oda kell figyelni.

A munkafolyamatnak van egy nagyon manuális és fizikailag jobban leterhelő része is. A nyomott mintákat ugyanis gőzöléssel rögzítjük, majd mossuk és vasaljuk. Ez a feladat ritkábban esett rám. A kész nyomatok csomagolásával, postázásával, anyagminták kiküldésével, sokkal több időt töltöttem.

A munkatársaim végig nagyon kedvesek és segítőkészek voltak. A csapat teljes értékű tagjaként kezeltek, de soha nem kértek tőlem olyat, amit ne tudtam volna elvégezni. Keményen dolgoztam náluk, és ezt mindig értékelték. Mindig szívesen elmagyarázták valaminek a működését, vagy funkcióját, amit épp nem értettem, rengeteget tanultam és fejlődtem, a Photoshop skilljeim különösen sokat. Rendelkezésemre állt rengeteg hasznos olvasnivaló, valamint a Glasgow School of Art könyvtárához is sikerült hozzáférést nyernem, ahol esti előadásokat is tartanak, amiket roppant hasznosnak találtam. A nagy múltú skót egyetemhez való tartozásnak köszönhetően eljuthattam a diákok divatbemutatójára, textil kiállítás megnyitókra, üzletavatóra, stb. Ezek további betekintést nyújtottak a helyi design közösség munkájába.

Szállás és közlekedés

A szálláskeresésben a Glasgow School of Art, Student Welfare Service részlegétől kapott információs csomag hatalmas segítség volt. Tartalmazott mindent, amire szükségem volt, és még többet. Így sikerült megbízható, jó szállást találnom, viszonylag közel a munkahelyemhez. Havi 300 fontot fizettem érte, ennél olcsóbban nehéz lenne találni szobát.

Összességében kb. havi 500-600 fontból lehet, tapasztalataim szerint megélni, de persze mindenkinek mások az igényei.

Glasgowban több busztársaság is működik, a First buszok azonban teljesen jól behálózzák a várost, nekem nem volt szükségem másokra. Nem sokban különbözik Nagy-Britannia egyéb városainak buszhálózatától, a szokásos emeletes buszokkal is lehet találkozni, meg egyszintesek is közlekednek, és mindig lehet menetjegyet, retúrjegyet vagy napijegyet váltani a buszvezetőnél. Bérleteket bizonyos vegyeskereskedésekben lehet váltani, egy négyhetes diákbérlet 38 fontba kerül, és ezzel a legtöbb First buszon lehet utazni. Vigyázat, az éjszakai buszok például, kivételt képeznek, úgyhogy este nem szabad elindulni aprópénz nélkül.

Glasgow és a turizmus

A turistákat segítő, a skótok Visit Scotland központokkal rendelkeznek, általában a vonatállomás környékén, ahol hozzá lehet jutni ingyenes térképekhez, szóróanyagokhoz, és a személyzet szívesen nyújt tájékoztatást, ad tanácsot azzal kapcsolatban, hogy mit érdemes megnézni, merre érdemes kirándulni a környéken. Én minden környékbeli településen találtam ilyet, és Glasgow belvárosában is akad egy.

Ismerőseim és barátaim mind egyöntetűen állították, hogy Glasgow nem igazán turistáknak van. Edinburgh a turistacsapda, Glasgowban ipar van, és élet, de nem szórakozás és kultúra. Én ettől függetlenül magával ragadónak találtam ezt a várost, vörös homokkő épületeivel, erdős angolparkjaival, amikben akár el is lehet tévedni, és a belvárosi sétáló utcákat benépesítő utcai zenészeivel, akik október közepén is képesek félmeztelenül verni és dobot és fűjni a skótdudát.

Nagy élvezettel zarándokoltam el minden Charles Rennie Mackintosh által tervezett épülethez, amikben az építész felesége, Margaret MacDonald is alaposan kivette a részét, amit csak a városban felleltem, valamint a Hill House-hoz, a városon kívül. Bármely Mackintosh épületben be lehet szerezni térképet, amin rajta van az összes többi, összefoglaló nevén ez a Mackintosh Tour. Egyik épületbe se túl drága a belépő, több ingyenes, és sok helyen van nagyon színvonalas vezetés, vagy részletes információs anyag. Mindenkinek ajánlom, hogy csinálja végig! Egyrészt ezek Glasgow nevezetességeinek tetemes részét teszik ki, nehéz őket kihagyni. Másrészt, ha már valami a magyar design történet előadásokon is szerepel, akkor nyilván érdemes egy pillantást vetni rá. Végül pedig ezek az Art Nouveau gyönyörű alkotásai, ami persze nekem különben is szenvedélyem, szóval természetes, hogy áradozom róluk.

Edinburghba persze érdemes átugrani, se nem hosszú, se nem drága az út. A glasgow-i lakosok is gyakran megjárják, sőt van, aki ingázik a két város között. Edinburgh Skócia fővárosa, és mint ilyen, csillog és villog Glasgowhoz képest, tele van kis szuvenir üzletekkel, és látványosságokkal, és múzeumokkal. Hosszasan sorolhatnám szépségeit és látnivalóit, kár kihagyni. A skót vidék szintén rengeteg szépséget rejt, nekem sajnos nem sok alkalmam volt kirándulni a környéken, csak Balloch-ig jutottam, de az varázslatos volt.

Összegezve ez igazán fantasztikus három hónapja volt az életemnek. Úgy érzem rengeteget tanultam, és fejlődtem általa. Szeretnék megköszönni Alan Shawnak és Vicky Beggnek, akik a CAT-nél fogadtak, valamint Kokasné Palicska Líviának és Dudás Máriának, akik az Erasmus ösztöndíjjal lehetségessé tették ezt a nagy kalandot.

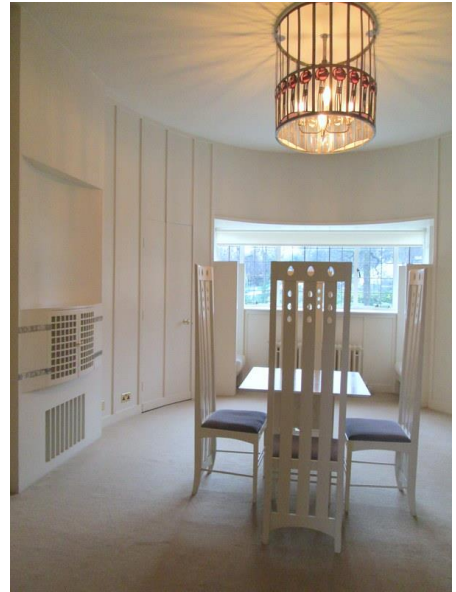
Mackintosh Church

Glasgow School of Art

Erdő Balloch környékén

House for an Art Lover

Pollok House

People's Palace

Scotts Monument (Edinburgh)